

Formació de la personalitat (XI): El fruit madur de la identitat

A l'inici de la vida, en el transcurs d'aquesta i al final, la nostra identitat sempre s'està formant. En aquest article, últim de la sèrie sobre la formació de la personalitat en clau cristiana, es transparenta la meta d'aquesta carrera: el descans de la nostra fràgil identitat en la de Déu.

14/08/2017

Qui és vostè?... En una entrevista de feina, a la duana d'un aeroport, navegant per Internet i en moltes altres circumstàncies se'ns demanen dades personals. Som capaços de donar: nom, data de naixement, ocupació, ciutadania..., altura, pes i color dels ulls... Fins i tot podem assenyalar algunes característiques de la nostra manera de ser: soc bon o mal esportista, amb tendència a engreixar-me, àgil o matusser, optimista o pessimista, tímid o expansiu i xerraire. Però, no és cert que, amb tot, encara queda per dir realment *qui soc jo?*

A l'inici d'aquestes pàgines sobre la formació de la personalitat vam veure que un cristià madur té un projecte elevat, clar i harmònic de la vida, il·luminat per la seva vocació de fill de Déu. Conèixer aquest projecte i fer-lo propi és el que ens permet definir-nos millor. Els capítols successius ens han permès

comprendre el procés de creixement i els signes de la maduresa que inclou l'acció de l'Esperit Sant en les nostres ànimes. A l'inici d'aquest procés, durant el seu transcurs i al final, la nostra identitat sempre s'està formant: ja de nens sabem qui som, i coneixem part del pla, tot i que alhora està tot per fer... A poc a poc aquest projecte es va desplegant, prenem més consciència del nostre valor i missió al món; donem nom a les limitacions i habilitats; descobrim les coses bones i les dolentes que hi ha en els altres. Al principi, els nostres pares decideixen per nosaltres el nom, l'alimentació, la iniciació en la fe, l'escola... En l'adolescència es reforça el que ens distingeix, i en les etapes successives s'estenen les ales d'un vol autònom, tot i que no en solitari. Al final de la nostra existència terrenal, la vida que ha estat plena de sentit es tanca amb una identitat plena, com el fermall d'una joia. Culmina així

aquest esbós de la nostra història que intentem escriure sobre la terra, amb la mà de Déu que guia els nostres traços, i s'obre davant de nosaltres la veritable història: retrobarem, «cent vegades més»,^[1] tot el que hem volgut i tots aquells a qui hem estimat.

Apuntar al centre de la diana

Com un arquer que llança la fletxa, si volem fer blanc hem d'apuntar alt i cap endavant. Hem de tenir a la vista els ideals, i adreçar-nos-hi. Una persona madura intentarà recordar-los abans d'emprendre cada tasca o de decidir. D'aquesta manera, no confondrà els mitjans amb la meta. Perquè sap qui és i on va, no s'enganyarà amb les aparences de felicitat dels plaers fàcils ni amb la il·lusió d'autonomia de qui no accepta més criteris que el propi. Per “apuntar” bé tindrà l'experiència d'algú que li indiqui quant ha de

tensar la corda, com ha de sostenir l'arc, com s'ha de concentrar en el que és important. Des de fora, algú ens podrà dir on estan arribant els nostres tirs i corregir-nos amb veu amable i segura: més amunt, més a la dreta, més a l'esquerra..., vigila amb el vent... És el que intenten fer els pares, els bons educadors i amics, un sacerdot o qui ens aconsella en la nostra vida cristiana.

La docilitat amb què acollim tant els suggeriments de qui ens estima com les mocions de Déu en l'ànima és clau per arribar a la destinació que volem. Per fer blanc hem d'apuntar al centre de la diana, però ens podem distreure i mirar cap a qualsevol lloc, desentenent-nos dels senyals i les advertències. No n'hi ha prou, doncs, amb conèixer el projecte: cal esforçar-se per buscar-lo en cada moment, perseverar i demanar ajuda.

Tantes vegades no aconseguim canviar el que ens passa ni modificar la nostra manera de ser. L'actitud davant d'aquestes limitacions, tanmateix, pot ser molt variada, i d'ella dependrà en bona mesura l'alegria que tinguem i puguem donar als altres. L'estil de les nostres reaccions i les maneres d'actuar i de procedir marquen la nostra personalitat. Cada pensament i desig, les paraules, els gestos, la mirada i el somriure s'omplen de l'aire que respirem. I aquest "aire" ens impulsa a començar el dia i qualsevol activitat tenint en compte el final. *In omnibus respice finem*, diu un antic lema heràldic: en totes les coses, tingues la mirada fixa en el fi. A la feina, al descans, desperts o adormits, som sempre els mateixos, amb una identitat única que no es destrueix, i que no tindria sentit ocultar: la por de mostrar-nos com som seria símptoma precisament d'una identitat vacil·lant. El cristià

veu Déu com un pare, i no es preocupa tant pel que espera de la vida com pel que Déu i la vida esperen d'ell.

Si ens preguntem amb freqüència què vol Déu de nosaltres i procurem complaure'l, ens fem més homes o dones; guanyem en coherència: no només sabem qui som, sinó també com actuar en qualsevol circumstància; la nostra identitat madura en les ocupacions, i creix amb les nostres característiques personals. Som feliços de ser nosaltres i feliços de fer el que fem. La relació amb Déu queda marcada per la filiació i la confiança, encara que hi hagi coses que no entenguem, o fragilitats personals. El nostre “carnet d'identitat cristià” coincideix amb el de Jesús i porta també la seva creu per distintiu.[2] Si coneixem Crist, ens coneixem millor a nosaltres mateixos. Si mirem Crist, amb la seva ajuda poderosa, farem blanc.

La pauta segura del Parenostre

Jesús és el nostre model, amb la seva vida i els seus ensenyaments. D'ell rebem el nom de cristians i la nostra oració pròpia, el Parenostre,^[3] que és una pauta excel·lent per modelar la nostra vida i el nostre caràcter. El Parenostre ens indica què hem de demanar i l'ordre en què ho hem de fer, i satisfà les aspiracions de la nostra afectivitat. Les nostres vivències, les lectures i les imatges que capta la nostra retina ens impulsen o ens frenen; són molts els factors que ens fan avançar o ens desvien del camí. L'oració ens guia enmig d'aquesta complexitat, a l'hora d'escriure cada dia una nova pàgina de la vida.

Hem resat moltes vegades el Parenostre, però sempre ens hi podem tornar a enlluernar: reconeixem que tenim un *Parenostre* que està en el cel, no fora o

lluny, sinó també molt a prop nostre. [4] I no diem *meu* sinó *nostre*, ja que ser humans significa estar en relació amb els altres. Li demanem que el seu *nom* sigui *santificat*: Ell, que no necessita res, vol ser conegut, adorat, desitjat i glorificat, perquè només així se sadolla la gana de la humanitat.[5] Continuem demanant *vingui a nosaltres el teu regne*: el projecte personal s'il·lumina amb aquesta aspiració que es fa realitat en Crist, en la seva gràcia que actua en nosaltres, i ens condueix a la glòria eterna. «La identitat cristiana, que és aquesta abraçada baptismal que ens va donar de petits el Pare, ens fa anhelar, com a fills pròdigs —i predilectes en Maria—, l'altre abraçada, el del Pare misericordiós que ens espera en la glòria».[6] *Faci's la teva voluntat a la terra com en el cel*: fes que creixem cap a tu, fonament i meta de la nostra identitat. L'èxit o el fracàs, les

alegries o les penes es veuen llavors des d'aquesta perspectiva.

Ens reconeixem com a criatures necessitades de béns materials, del *pa nostre de cada dia*. A més, en un pla superior, aquest pa es refereix a l'Eucaristia, Jesús mateix que ens convida a rebre'l. A la missa, acabada la pregària eucarística, el sacerdot s'adreça als fidels dient: *ens atrevim a dir...* i llavors resa amb els altres l'oració que el Senyor ens va ensenyar. *De cada dia*: avui i ara és el moment per decidir-se per Ell, per afinar en la vida i tocar la música de Déu, per perdonar i no guardar ressentiments. Com no ens hem de sentir interpel·lats per les paraules que van sortir de la seva boca: *perdona les nostres ofenses com també nosaltres perdonem els que ens ofenen?* En un país amb pocs creients, durant unes classes de l'idioma local per a estrangers, la professora va preguntar a un alumne

cristià: “què fa Déu?” mentre assenyalava al diccionari la paraula “castiga”. Aquell estudiant es va trobar en un conflicte, perquè tot i que l’afirmació de la professora li semblava injusta, no tenia prou fluïdesa per donar moltes explicacions. Amb tot, i per a sorpresa dels presents a l’aula, va aconseguir trobar la paraula: “Déu perdona”. Nosaltres demanem a Déu que ens faci partícips d’aquesta qualitat tan seva, amb la qual ens hi assemblem.

Acabem dient no ens deixis caure en la temptació i deslliura’ns del mal.
Volem que Déu ens ompli del seu amor, de la seva misericòrdia, que no consisteix només a perdonar-nos, sinó a mostrar-nos els perills del camí. Déu ens assenyala, amb la seva Església, quines coses hem d’evitar. Les benaurances del sermó de la muntanya desgranen un programa exigent, però de vida bona i serena.

En canvi, el pecat no només ofèn Déu, sinó que ens danya i ens treu la pau, perquè ens divideix el cor, i «ningú no pot servir dos senyors».[7] Per això, és un motiu d'agraïment que ens aconsellin on hem de posar el peu per escalar segurs, on hem d'assentar les nostres esperances per veure-les satisfetes. Amb l'oració, la nostra identitat fa arrels profundes; descobrim que la nostra vida és un diàleg continu amb Déu. I «si tenim Déu amb nosaltres, qui tindrem en contra?».[8]

Jugar-s'ho tot a una sola carta

S'eleva la mirada i pugen els nostres passos fins al cel. Sabem que «el Senyor ens ha demanat tot l'amor, tota la vida, tot el cor, tota la intel·ligència; i cal respondre sabent com jugar-s'ho tot a una sola carta, la carta de l'amor de Déu. Senyor, jo t'estimo perquè em dona la gana estimar-te».[9] La identitat cristiana

es forja en la correspondència amb el que Déu ens dona i ens demana, en el seguiment de la mateixa vocació.

Cadascuna de les nostres accions, les relacions interpersonals d'amistat o de feina, han de portar aquest segell: la identitat necessita la coherència amb la crida que el Senyor ens ha dirigit.

La maduresa és una tasca que no acaba mai, i per això formar-se és aprendre a viure com el que un realment és. Qui vol guanyar en un joc o en una aposta té en compte molts factors i no acostuma a arriscar-se massa. En el caminar cristià, en canvi, ens abandonem en Déu. La vida sencera adquireix significat amb aquest objectiu: l'amor a Déu, impossible sense un amor efectiu als altres, unifica la manera de ser. Quan descobrim una missió clara, que ens omple, agraïm a qui ens l'ha fet veure, i posem en ell la nostra confiança. La identitat ben

arrelada porta a jugar-s'ho tot d'una vegada i per sempre. Aquesta és «l'arriscada seguretat del cristià».[10]

La meta de la nostra vocació cristiana és la identificació amb Crist. Si som coherents, naturals i senzills, li reconeixem, ja que ell lloa aquells en qui «no hi ha engany».[11] Per contrast, «tot el que és embolicat, el que és complicat, les voltes i revoltes entorn d'un mateix, construeixen un mur que impedeix amb freqüència sentir la veu del Senyor».[12] Desenvolupar la identitat és destruir aquests murs, que es presenten com a falses seguretats; treure les barreres que ens allunyen dels altres i de Déu. En Jesús s'uneixen la terra i el cel; identificar-se amb ell és trobar la veritat sobre nosaltres.

Una identitat sobrenatural

Tot el que fem, l'alimentació, la feina, les relacions familiars i socials, porta

el segell del que és humà, amb similituds notables en les races i cultures més variades. Només l'ésser humà aconsegueix transformar les seves accions en gestos plens de sentit. En ell brilla la bellesa d'un cos i el seu llenguatge, que protegeix amb pudor, signe d'identitat i espai de llibertat. Només ell converteix els instints en tendències, ja que coneix la finalitat dels seus impulsos i és capaç de dominar-los. No es deixa arrossegat per forces cegues, sinó que les governa amb la seva intel·ligència i voluntat. Només a l'home i a la dona els va fer Déu a la imatge i semblança seva:[13] els va fer persones. Va voler que rebessin educació i maduressin a poc a poc; va voler, sobretot, fer-los participar de la seva intimitat: construir, sobre els fonaments humans, una identitat sobrenatural.

Aquesta identitat no aïlla, sinó que es forma amb els altres i cap als altres,

ens porta a oblidar-nos de nosaltres i a mirar cap enfora. Ho veiem en el nadó que, al cap de pocs mesos, ja no es preocupa només del seu dit: reconeix el rostre de la mare, somriu; més endavant descobreix que no és l'únic "rei" al món; deixa de reclamar-ho tot i de dir "meu, meu"... L'adolescent aprèn que no ho pot exigir tot; si vol que els seus pares li comprin una bicicleta, espera... i potser es porta millor abans del seu aniversari. Aprèn així el valor de l'espera, que el prepara per a la veritable espera, plena d'optimisme: l'esperança cristiana. Apareixen progressivament una sèrie de característiques espirituals. Ens adonem que la llibertat no implica només capacitat de triar, sinó també responsabilitat: alguna cosa o algú demana de nosaltres una resposta. El cultiu de la personalitat no consisteix llavors primàriament a completar-se a un mateix, sinó a desenvolupar la nostra obertura als altres i potenciar

tot el que els podem aportar. La tasca s'inicia a la llar, en la família, «on regna una bàsica i afectuosa confiança, i on sempre es torna a confiar malgrat tot»;^[14] on cadascú i cadascuna sap qui és i què pot fer pels altres.

La sorpresa davant d'un disseny tan especial surt a trobar la pregunta pel sentit de l'existència: *Qui soc?* La nostra identitat fràgil de criatures descansa en la identitat plena que només Déu té. Ho van entendre bé els nostres primers germans en la fe: «els cristians estan en la carn, però no viuen segons la carn. Passen la vida a la terra, però són ciutadans del cel».^[15]

Wenceslao Vial

.....

[1] *Mt* 19, 29.

[2] Cf. Francesc, *Homilia en Santa Marta*, 26-XI-2014.

[3] Cf. *Mt* 6, 9-13.

[4] Cf. Sant Josepmaria, *Camí*, núm. 267.

[5] Cf. Benet XVI, *Homilia*, 11-IX-2011.

[6] Francesc, exhortació apostòlica *Evangelii gaudium* (24-XI-2013), núm. 144.

[7] *Mt* 6, 24

[8] *Rm* 8, 31.

[9] Sant Josepmaria, *Apunts d'una reunió familiar*, 30-XI-1960 (AGP, biblioteca, P01, 1969, pàg. 265)

[10] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, 58

[11] *Jn* 1, 47

[12] Sant Josepmaria, *Amics de Déu*, 90.

[13] Cf. *Gn* 1, 26.

[14] Francesc, exhortació apostòlica *Amoris Laetitia*, 19-III-2016, núm. 115.

[15] *Carta a Diognet*, 5 (PG 2, 1174).

*Traducció de l'oficina de comunicació
de l'Opus Dei a Catalunya*

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-ad/article/el-fruit-
madur-de-la-identitat/](https://opusdei.org/ca-ad/article/el-fruit-madur-de-la-identitat/) (18/03/2026)